

FLANDRA KATOLIKO

MAANDSCHRIFT VAN HET KATHOLIEK VLAAMSCH ESPERANTO VERBOND

ABONNEMENT MET LIDMAATSCHAP: 30 FR. - BUITENLAND: 40 FR.

Dit derde nummer van ons maandblad sinds de bevrijding van ons land, wordt aan alle leden van 1940 gezonden.

Nieuwe bijdragen voor 1945 worden in dank ontvangen en zullen ons in de mogelijkheid stellen de degelijkheid van ons blad stilaan op het vroegere peil te brengen. Postcheck van het K. V. E. V. Aalst, nr 4123.54.

DE KATHOLIEKE ESPERANTO-BEWEGING

PRINCIPIEEL EN ÉÉN

De vraag wordt wel eens oóit gesteld: waar staat de Katholieke Esperantobeweging; in welk kader past ze?

Het antwoord kan kort en duidelijk zijn. Onze beweging is cultureel en geënt op de katholieke beginselen. Daaruit volgt en moet logisch volgen dat ze staat aan de zijde van het kerkelijk gezag. De principes der Katholieke Kerk zijn de onze. Haar doeleinden streven wij ook na. Wij erkennen geen ander geestelijk gezag dan dat der Kerk, die van Christus zelf niet te scheiden is.

Katholiek Esperantisme is Katholiek Apostolaat: onze actie is Katholieke Actie. Bewust en zonder reserves willen wij hiervan ook de konsekwenties aanvaarden. Wij willen principieele katholieken zijn, ook als esperantist. En niet het minst daarom moeten we één zijn.

Één, omdat elke beweging die in zich zelf verdeeld is, ten gronde moet gaan. Één, omdat we slechts door eendracht tot macht kunnen komen om onze idealen te verwezenlijken. Één vooral, omdat het de wensch is van paus en bisschoppen dat wij één zullen zijn. Wij willen één zijn met de Katholieke Actie. Hoe zou ons dat lukken als we niet één zijn onder elkaar?

De Kath. Esperantobeweging, nationaal

en internationaal, is daarom eensgezind en wil dat blijven. Eensgezind tot haar doel, eensgezind in haar middelen, eensgezind vooral in haar volgzzaamheid aan het kerkelijk gezag.

Daarin schuilt onze sterkte en onze kracht. Meer dan ooit, en wellicht nog beter dan anderen, zien de Katholieke Esperantisten van heden in, dat de redding van Europa, ja van de geheele wereld, uit den chaos, slechts mogelijk is door aanvaarding en beleving eener christelijke cultuur. Die cultuur willen we bevorderen met ons eigen modern middel, de internationale hulptaal Esperanto. Als katholiek en als esperantist, kennend de verhevenheid onzer idealen en de grootheid van ons doel, zijn we optimisten die met vertrouwen onze actie voeren.

We verliezen dat vertrouwen ook dan niet wanneer sommigen onzer een enkele maal uit menselijke zwakheid zijpaden inslaan en daarbij het groote doel uit het oog verliezen. Integendeel, voor ieder rechtgeaard katholiek esperantist zal dit een aansporing zijn tot nog grooter activiteit in echt christelijken zin, opdat die medewerkers, welke in isolement tijdelijk hun kracht zochten, spoedig met ons als één schaar mogen optrekken.

A.B.

MET SCHADE EN SCHANDE...

nooit wijs !

In het Dagblad «DE NIEUWE STANDAARD» van Dinsdag, 17 April 1945, trof het volgende bericht onze aandacht:

De Universitaire stichting heeft zoo juist besloten een nieuwe instelling in het leven te roepen: **De Belgische Jeugd in het Buitenland**, een instelling van openbaar nut welke beoogt bij de Belgische jeugd de praktische kennis van de levende talen en van de volkeren die zij (sic !) spreken, te bevorderen. De zetel van de nieuwe stichting zal gevestigd zijn 11, Egmontstraat, te Brussel.

Wat zeg je me daarvan ? Zijn we geen heerlijke makke schapen dat we ons zoo gemakkelijk haasten ons te onderwerpen aan de dictatuur van de voor het oogenblik overheerschende groote mogendheden ?

Uit dit bericht blijkt dat men daar in de Egmontstraat nummer 11 te Brussel nog niets geleerd heeft, althans niet voldoende Nederlandsch om er zich behoorlijk in uit te drukken. De Universitaire stichting lijkt ons eerder een instelling van openbaar gevaar voor de eigen taal. En dat wil de Belgische jeugd aan het talen leeren zetten ! Hoeveel wel, dat staat er niet bij. Interessant wordt dat voor de Belgische jeugd, vooral met zulke bevoegde (!) leermeesters. Maar we vragen ons af, waarmee gaat de Belgische jeugd haar brood verdienen. Met het geven van taallessen aan volgende generaties van de Belgische jeugd, en zoo voorts, en zoo voorts, en zoo verder ? In saecula saeculorum ? We vreezen eerder dat de Belgische jeugd op onverantwoordelijke wijze zal worden bezig gehouden met beunhazerij in vreemde talen, terwijl de jeugd van andere landen door onderwijsautoriteiten, die meer zin hebben voor de werkelijkheid, aan het werk zal worden gesteld in wetenschappelijke richting.

We zijn absoluut geen voorstanders van totale onderschikking van ons onderwijs aan de eischen van wetenschap en techniek. Voor het behoud der cultuur zal het altijd noodig blijven dat in ieder land een elite zich interesseert voor de kunst, cultuur, taal en literatuur van andere landen. Maar kleine landen, die toch reeds door de beperktheid hunner hulpbronnen ten achterstaan bij grootere landen, mogen hun jeugd niet jaren laten verkwisten aan het studeeren van allerlei vreemde talen, waardoor de jeugd van ééntalige landen een niet meer in te halen voorsprong neemt in de wetenschappelijke richting en in moderne specialisatie.

We zijn realistisch genoeg om in te zien en toe te geven dat de tijd nog niet gekomen is om het onderwijs in vreemde talen in de kleine landen radikaal af te schaffen of zelfs maar plotseling sterk te besnoeien. Maar we meenen te mogen waarschuwen tegen initiatieven in de tegenovergestelde richting.

Het invoeren van één enkele neutrale hulptaal

wordt hoe langer hoe meer een eerste eisch van sociale rechtvaardigheid. De jeugd van alle landen moet dit eischen om onder gelijke voorwaarden in een eerlijken wedstrijd te kunnen competeeren. Maar de jeugd der kleine landen zal wel voorloopig alleen voor die eisch moeten opkomen. Want de leiders der groote landen zijn niet dom. Zij zijn gaarne bereid om ons complimentjes te maken over onze uitgebreide talenkennis en algemeene ontwikkeling, maar intuschen specialiseeren zij zich voor de best-rendeerende economische bedrijvigheden en de anderen mogen zich vergenoegen met zooveelste rangs emplooi'tjes. Het is ook hier de eeuwige geschiedenis van de vos, de raaf en de kaas.

ELLERNADU ! EKZERCADU !

In de meeste Esperantotijdschriften is een taalkundige rubriek voorzien en ook wij willen daarin niet ten achter blijven. Maar... we voelen er weinig voor zaken te gaan behandelen die in ieder degelijk Esperantoleerboek te vinden zijn. We wenschen iets te geven dat daarin niet te vinden is, n.l. leiding bij de studie, vooral de voortgezette studie en het zelfonderricht.

Wie heeft er al niet dikwijls het wrevelige gevoel gehad dat de leerboeken bij voorkeur woorden laten leeren en zinnen ter vertaling opgeven, welke we nooit of zelden gebruiken ? Er zijn leerboeken die een gunstige uitzondering maken, zoo b.v. onze schriftelijke cursus en « Tra la labirinto » van Faulhaber, en toch vinden we ook daarin nog een groot aantal oefeningen die ons maar matig kunnen bevredigen. Dat maakt de studie taai en er hoopen zich psychische weerstanden op, die maar al te dikwijls onoverkomelijk worden voor personen met een niet te groote voorraad aan energie, en bij deze personen dan ook leiden tot totale opgave van de studie.

Een dergelijke ongewenschte afloop wordt bovendien nog in de hand gewerkt door het feit dat vele studenten zelden of nooit gelegenheid hebben om zich door een onpartijdig examen ervan te vergewissen hoever het staat met hun taalkennis, absoluut genomen en in vergelijking met andere studenten.

Het is in ons aller belang naar middelen te zoeken om hierin verbetering te brengen. Ik heb dat in het begin van den oorlog voor mezelf gedaan en de resultaten van mijn onderzoek voor mezelf verwerkt in een beknopte studie getiteld : Hoe leer ik vlug een vreemde taal ? Deze studie heeft echter den omvang van een kleine brochure met bijlagen, taaltesten, enz. Bij het tegenwoordig gebrek aan plaatsruimte in ons orgaan valt er niet aan te denken ze daarin te publiceeren. Ik ben echter bereid er een aantal afschriften van te maken en die te doen rondgaan onder de liefhebbers als er voldoende belangstellenden te vinden zijn. Ik zal de gegadigden onderbrengen in groepen van hoogstens 5 personen die het manuscript na kennisname aan een volgende aan te duiden belangstellende moeten doorzenden. Men wordt verzocht een bedrag van 5 fr. in postzegels bij de aanvraag te voegen om de onvermijdelijke onkosten van reproductie en verzending te dekken.

JOMO.

Parolas la Estraro :

ESTRARKUNVENO
 en Bruselo, K.A.J.-Centrale
 la 24-6-45 je la 2a posttagmezo

Tagordo : 1. Propagando
 2. Kunlaborado
 3. Delegitoj
 4. Preparo ĝenerala Kunveno
 Bonvenon al agemaj kunlaborantoj.

Parolas nia vendisto:

Briefpapier en omslagen: Voorloopig is de voorraad uitgeput. Indien mogelijkheid bestaat van herbevoorrading tegen fatsoenlijken prijs, zullen we niet nalaten U te berichten.

In het laatste nummer verscheen een vergissing inzake prijs van briefpapier, omslagen en postkaarten:

briefpapier, moet luiden	fr. 20,—	%
postkaarten, „ „	fr. 20,—	%
omslagen, „ „	fr. 12,50	%

Boekenvoorraad: Wij deelen de belangstellenden mede, dat onze voorraad leermaterieel fel geslonken is sedert het verschijnen van ons laatste nummer van FOKO. Wie iets noodig heeft, aarzelen niet meer.

Woordenboek VAN STRAATEN. Wij zijn in de mogelijkheid geweest ons een klein aantal exemplaren van het Beknopt Woordenboek van VAN STRAATEN aan te schaffen. Wie zich hiervoor interesseert, late van nu af zijn exemplaar reserveeren. De prijs bedraagt: fr. 60,—.

NIA LEGOTABLO

Omtrent nieuwe uitgaven in België kwamen nog geen berichten binnen. Wel vonden wij in enkele buitenlandse Esperantotijdschriften nieuwe uitgaven vermeld, maar pogingen om ze aan te schaffen leden schipbreuk op de beperkingen in het postverkeer die nog steeds gelden. Wij achten het nochtans gewenscht enkele van deze uitgaven onder de aandacht van onze lezers te brengen. Men kan dan reeds probeeren bestellingen te doen en exemplaren van de een of andere uitgave te doen reserveeren totdat verzending mogelijk wordt.

JARLIBRO VAN I.E.L. Volgens een bericht in Esperanto Internacia van Maart-April 1945 zal dit jaarboek zeer binnenkort verschijnen. Vermoedelijk moet men lid zijn van I.E.L. om voor een exemplaar in aanmerking te komen.

CU VI SCIAS ? Demandaro por Esperantistoj, kompilata de W. M. Appleby. Prijs: 3 intern. antw. coupons. Te bestellen bij I.E.L.

LA ARANEOJ de Prof. Agostinho da Silvo. Esperantigita de M. S. el la portugala lingvo. Prijs: 3 intern. antw. coupons. Bij I.E.L.

JARLIBRO DE LA AUSTRALIA ESPERANTA ASOCIADO 1944.

MUZIKA TERMINARO. Prijs vermoedelijk ongeveer 3 antw. coupons. Verkrijgbaar bij The British Esperanto Association.

◆◆◆◆

Onder deze hoofding denken we regelmatig korte, pakkende argumenten te parachuteeren. Wij, Esperantisten, kunnen ons inderdaad wel eens voelen als maquisards, onvoldoende van wapens voorzien om onze vijanden te lijf te gaan. We zien reikhalzend uit naar goede argumenten om ons ideaal te verdedigen en ook wel eens naar voedsel om onze wankelen moed te versterken. Daarom voor vandaag het volgende :

Iemand tracht zich van ons af te maken met de opherping : er zijn belangrijker moeilijkheden uit den weg te ruimen dan die van het talenverschil.

Ons antwoord : (wie een beter weet mag het gerust inzenden !)

Best mogelijk, maar het zijn volstrekt niet altijd de grootste moeilijkheden, die het eerst uit den weg moeten worden geruimd. Integendeel, kleine moeilijkheden kunnen dikwijls, zelfs onmerkbaar, zoodanig lastig zijn, dat zij alle pogingen om grooter moeilijkheden te overwinnen belemmeren. Dit is bij voorbeeld bij Esperanto het geval in de volgende opzichten :

1° Verreweg de meeste groote vraagstukken moeten van nu af door internationale samenwerking worden opgelost. Is het zoo dwaas om de moeilijkheid van het talenverschil, die zich daarbij voordoet, eerst op te lossen ? Is er eenig opzicht waaronder de internationale samenwerking mag worden verwaarloosd ? Hangt er niet alles van af ? Is het geen onverantwoordelijke slordigheid, om een zoo belangrijk detail als de talenmoeilijkheid bij dergelijke gelegenheid met de Fransche slag op te lossen ?

2° Men wil economische oorlogen, concurrentiestrijd tusschen handeldrijvende naties vermijden. Goed, maar is men er zich van bewust, welke deugden de volkeren eerst moeten bezitten, vooraleer zij elkander op dit punt zullen willen verstaan ? Zou het niet kunnen zijn, dat het aanleeren van een internationale hulptaal een voorstadium moet zijn van een dergelijk « ascetisch » peil van internationale samenwerking ? Naar mijn meening wel. Het leeren van Esperanto heeft werkelijk een soort ascetische waarde. Het werkt gunstig in op het karakter, op de wilskracht, op het logisch denkvermogen ; het maakt inschikkelijk, men leert deze taal met het uitgesproken doel in hartelijke verstandhouding te komen met menschen uit alle deelen van de wereld.

EEN INTERNATIONALE ESPERANTO OPSTELPRIJSKAMP

Esperanto Internacia schrijft in haar nummer van Maart-April 1945 een Internationalen Letterkundigen wedstrijd uit. Voornaamste voorwaarden : 1) Eenvoudige stijl, zoo weinig mogelijk samengestelde tijden. 2) Oorspronkelijk werk, geen vertaling. 3) Niet minder dan 500 en niet meer dan 2500 woorden. 4) Inzenden voor 31 December 1945.

★ VERDAJ STELETOJ

* Wat is de bedoeling van deze rubriek?

Nieuws geven met propagandistische waarde alsook nuttige adressen en andere inlichtingen die het verzamelen waard zijn. Het spreekt vanzelf dat we voor het oogenblik geenszins in staat zijn ons blad in kleuren-druk uit te geven. We zijn al blij als we kunnen verschijnen zonder meer. Maar de « groente » van de sterretjes kunnen onze lezers gemakkelijk zelf aanbrengen of er bij denken. Het komt er meer op aan deze berichtjes uit te knippen en op kaartjes van uniform formaat te plakken en ze dan systematisch op te bergen. Op den duur krijgt men zoo een waardevol kaartsysteem van Esperanto-wetenswaardigheden, waarmee we ons zelf en anderen groote diensten kunnen bewijzen.

* Uit het jaarlijksche rapport van de British Esperanto Association blijkt dat het ledental op het einde van December 1944 gestegen was tot 2929. De Secretaris schrijft ons dienaangaande nog het volgende: ondanks den oorlog hebben wij meer vooruitgang geboekt dan in eenige vroegere periode en ons ledental is sinds den oorlog met 50 % gestegen.

* FLANDRA ESPERANTISTO is opnieuw verschenen. Het eerste nummer na de bevrijding verscheint als Nummer 1 van de 13e jaargang voor de Maand Mei 1945. De redactie hoopt het blad tot einde 1945 als een maandblad te kunnen uitgeven. Het verscheint evenwel niet, zooals vroeger, als het orgaan van FLANDRA LIGO ESPERANTISTA, maar als een tijdschrift voor Esperanto-onderwijs en propaganda, uitgegeven door Flandra Esperanto Instituto, Pieter van Humbeekstraat 3, Brussel (West). Wij kunnen slechts wenschen dat het blad veel nut moge stichten in de middens waarvoor het bestemd is en vertrouwen dat het de overtuiging van eventueele katholieke lezers steeds op hoffelijke wijze zal ontzien.

* Australië. Het Departement van Onderwijs in West Australië gaf toelating tot oprichting van een Esperantoleergang in het Technisch College van Perth.

* De Internationale Vereeniging van Postzegelverzamelaars, Secretariaat: P. H. Lewis, D.B.E.A. XPDO House, Didcot, Berks., Great Britain, zoekt per advertentie in Esperanto Internacia vertegenwoordigers in alle landen. Het baantje wordt als winstgevend voorgesteld en mogelijkheden biedend om aanhangers te werven voor de Esperantobeweging.

Eenige adressen van belang voor onze lezers:

* Persdienst B.N.R.O., Eugène Flageyplein 18, Brussel. Voor programma-aangelegenheden, b.v. het aanvragen van Esperanto-uitzendingen.

* Zender Kortrijk van den B.N.R.O., Rijselstraat 36, Kortrijk.

* Justus Merks, Goedendaglaan 109, Kortrijk. Dit adres voor alle zaken die de redactie van Flandra Katoliko betreffen, alsook voor mededeelingen en suggesties op het gebied van pers- en radiopropaganda.

Jedereen Propagandist!

Na vijf jaren opgelegde zwijgzaamheid vanwege onze uitmoorders, gaat het K.V.E.V. opnieuw aan den arbeid.

Nu dan ook niet langer getalmd met de propaganda voor onze katholieke zaak! Jedereen propagandist is het ordewoord!

Ziehier enkele wenken voor propagandisten.

Jedereen schaffe zich een aantal exemplaren aan van de prachtbrochure: DE SPIJKER OP DEN KOP GESLAGEN, door Nico Hoen en J. Westen, van Nederlanda Katoliko.

Juist voor den oorlog wist ons Katholiek Esperanto Instituut daarvan een aantal exemplaren te bemachtigen. De prijs kan geen beletsel zijn. Fr. 3,50 te storten op postcheckrekening 1194.82 van D. Mortelmans, Egied Segerlaan 14, Wilrijk.

Ook het boekje « Katholieken leert Esperanto », van P. Maassen, kan goede diensten bewijzen.

Verder propaganda-materiaal hopen wij regelmatig te kunnen geven in de rubriek VERDAJ STELETOJ, waarin wij hoofdzakelijk feiten met propagandistische waarde hopen te geven, en in een rubriek met name MUNITIE VOOR HET ESPERANTOMAGIS, waarin we meer bepaaldelijk weerleggingen hopen te geven van opwerpingen die tegen het invoeren van Esperanto worden gemaakt.

RADIO-UITZENDINGEN

Iederen Zondag:

Rijsel, 248 m. van 9.15 tot 9.30 uur.

Kortrijk, 202 m. van 9.30 tot 10.00 uur.

Vergeet niet dankbetuigingen enz. te zenden

FLANDRA KATOLIKO

— Erembodegenstraat, 29, AALST —

MAANDSCHRIFT